REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Nux. Augenfeld & Emerich Lesner. Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelliks Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. — Publicări mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 174. Brașov, Sâmbătă 5 (18) August. 1900.

Serbările dela Strigoniu.

In ḑilele de Marțĭ și Miercurĭ s'au petrecut în orașul de reședință a primatului unguresc, unde, după tradiția, s'a născut Sf. Stefan, sĕrbările jubileului increștinării Maghiarilor prin introducerea catolicismului în Ungaria.

Acest însemnat moment istoric a fost serbat în tótă liniștea și cu tótă pompa de către catolicii ungurĭ, conform programului, care a fost mult discutat și a suferit multe modificărĭ în ḑilele ultime.

Pe cât de liniștit a decurs serbarea, pe atât de agitate erau spiritele între Maghiarĭ în ajunul ei, căcĭ le frământa cestiunea cum sĕ se facă și décă sĕ aibă un caracter restrîns confesional, séu sĕ i-se dea un caracter de serbare generală națională. Catolicii și îndeosebĭ cei din partida poporală au stăruit mult, ca sĕ se dea festivităților jubilare un caracter regnicolar. Tocmai împrejurarea însĕ, că partida poporală a luat inițiativa pentru a da serbării jubileului acéstă estindere, a stârnit nemulțămirea protestanților ungurĭ și mai ales a aderenților politicei bisericescĭ liberale, carĭ se temeau ca nu cum-va prin acéstă serbare sĕ se altereze principiul lor, că statul este neconfesional.

Astfel cu ocasiunea acésta s'a dat pe față în mod bătător la ochĭ, că între Maghiarĭ domnesce mare disarmoniă și un antagonism și mai mare în privința confesională și că simțul religios cu cel național a ajuns a veni în conflict și la ocasiunĭ însemnate, cum era cea de față.

Guvernul, scim, împins de curentele contrare, a căutat în urmă a lua o posițiă de mijloc, prin care fapt însĕ a contribuit și mai mult la ațîțarea nemulțumirilor din diferitele tabere. Intâiŭ a dispus, prin ordine reservate, sĕ nu ia parte și organele statului în mod oficios la sĕrbare, ca sĕ nu se atingă susceptibilitățile confesionale. Mai în urmă însușĭ Coloman Szell s'a hotărît a lua parte cu câțĭ-va miniștri la festivitățile din Strigoniu, se ḑice că numai în urma atitudinei Curții, care a trimis acolo ca representant al ei pe archiducele Frideric.

N'au fost așa-dér la Strigoniu representațĭ, decât numai Ungurii catolicĭ, pe lângă casa domnitóre și guvern. Maghiarii de alte confesiunĭ ca și neo-maghiarii jidovĭ și neconfesionalĭ n'au luat parte, deși s'a fost accentuat cu atâta aplomb, că serbarea dela Strigoniu nu era numai jubileul creștinismului, ci și al regatului unguresc.

Despre confesiunile nemaghiare nicĭ că mai póte fi vorba. Și acésta nu numai fiind-că — cum ḑice fóia partidei poporale „le-au amărît până la suflet regimul liberal maghiar“ ci și din alte cause despre carĭ ni-se va da ocasiune a vorbi pe larg.

Astfel serbarea a rĕmas restrînsă la cercul catolicilor ungurĭ și primatele, precum și ministru-președinte — cu tótă elocința desfășurată și cu tótă accentuarea, că deși s'au schimbat împrejurările și religiunea deosebesce pe cetățenĭ, coróna îĭ unesce pe toțĭ — n'au putut sĕ-i dea caracterul dorit general.

Serbările vor avé o continuare la Budapesta, unde se va ținé și un meeting catolic. După aceea vor isbucnĭ din nou disarmoniile, unii puind vina la tóte pe agitațiile partidei poporale, ér alții făcênd rĕspunḑĕtorĭ numai și numai pe „Maghiarii neconfesionalĭ séu Jidovĭ, carĭ s'au suit în spinarea Ungariei creștine“.

Studenții maghiarĭ în Paris.

In sfîrșit se aude o voce maghiară, mai mult séu mai puțin sinceră, privitor la cele ce s'au petrecut în congresul internațional studențesc din Paris între representanții tinerimei academice române și maghiare. Vocea acésta o vedem „ilustrând“ colónele foilor ungurescĭ. Unele din aceste foi retac faptele întêmplate, altele vorbesc numai în generalitățĭ și érășĭ altele, ca „*Aradi Közlöny*“, publică un comunicat fórte instructiv pentru șoviniștii încăpățînațĭ. Din acest comunicat apare evident fiascul, ce l'au suferit representanții tinerimei academice jidano-maghiare și causa nedréptă pentru care merseseră sĕ lupte la Paris.

„*Aradi Közlöny*“ publică anume în nr. sĕu dela 15 August următórele sub titlul „*Infrângerea studenților maghiarĭ în Paris*:“

„La congresul studenților din Paris ***tinerimea maghiară a îndurat o urîtă înfrângere.*** Ar fi pĕcat sĕ se tăinuéscă lucrul... *Românii*, pe lângă o conducere unitară, au figurat în congres ca *grupare organisată*, pe când Maghiarii, fără solidaritate, s'au purtat în mod contraḑicĕtor. Românii vorbesc escelent limba francesă, *între Maghiarĭ nu s'a găsit nicĭ unul, care sĕ fi putut ținé o vorbire în limba francesă.* Românii au votat tot-déuna uniform, Maghiarii însĕ divisațĭ, o parte așa, altă parte altfel. Și nu odată s'a întêmplat, că — necunoscênd limba francesă și neavênd conducere — au aplaudat *resultatul* unei votărĭ, contra căreia la votare au luat posițiă, — ceea-ce a produs o opiniă fórte ciudată la conducerea Congresului.

„Este important din punct de vedere politic, că reuniunile studențescĭ valahe din Oradea-mare, Clușiŭ și Lugoșiŭ au format în congres un grup cu reuniunile studențescĭ din România, ba ca președinte al grupului, așa-dér ca unul din vice-președinții congresului, au ales pe ascultătorul dela universitatea din Clușiŭ *Scurtu*. In urma acésta pe studenții din România i-au representat oficial în congres un cetățén ungar, și dinpotrivă, președintele grupului român *a representat tot odată și reuniunile studențescĭ din Ungaria.*

„In contra acestei alegerĭ delegații maghiarĭ au rĕspuns cu strigărĭ de „*a bas!*“, cu lărmuire și cu a bate în băncĭ. La asta însĕ unul din delegații românĭ a observat, c'o fină ironiă, sĕ nu poftéscă domnii a sbiera, ci sĕ poftéscă a merge la tribună și a veni cu argumente. Rĕspunsul din partea Maghiarilor a fost *muțenia generală.*

„*Indolența* Maghiarilor în cestiunea acésta este cu atât mai detestabilă, cu cât tactica Românilor, de-a forma un unic grup cu reuniunile studențescĭ române din Ungaria și de-a alege de vice-președinte un student român din Ungaria, nu s'a întêmplat de rêndul acesta ca o surprindere. Tot așa au făcut ei și la ultimul congres din Turin; așa-dér Maghiarii s'ar fi putut pregăti, ca ĕst-an sĕ aibă alt rol.

„Dér și față cu cestiunile mai micĭ, *Maghiarii au stat incapabilĭ.* Așa de es. când Românii s'au plâns, că pe studentul Lucian *Bolcaș* l'au dat afară din Oradea-mare și când acésta s'a presentat ca o *prigonire politică,* rĕspunsul din partea maghiară a fost numai: „Nu așa stă lucrul“. Dér, cum stă, nimenĭ n'a spus'o.

„Pentru lămurirea situațiunei era fórte favorabil prilejul și din împrejurarea, că studenții jidanĭ din România șĭ-au presentat gravaminele în Congres. Așa, ei au mai spus și aceea, că nu sunt admișĭ ca membrii în reuniunile studențescĭ române. Românii au declarat atuncĭ, că Jidovii nefiind naturalisațĭ, nu pot fi admișĭ ca cetățenĭ românĭ. Dimpotrivă, tocmai Românii nu șĭ-au ales în congres ca representant oficial un cetățén român, ci un cetățén ungar. Scoțêndu-se la ivélă acéstă contraḑicere, s'ar fi micșorat esențial în Congres simpatiile față de Românĭ, fiind-că s'ar fi arătat viclenia lor.

„Dér destoinicia Românilor a *căștigat simpatiile congresului și a conducerei acestuia pentru causa română.* Președintele congresului Effisio Giglio-Tos, de pildă, a închis una din ședințele congresului cu declararea, că *membrii congresului nu consideră pe Românĭ numai ca pe nisce amicĭ, ci chiar ca frațĭ.*

„Studenții maghiarĭ nu pot privi declararea acésta ca o victoriă, cum le place a vesti. Intr'adevĕr, viitorul congres studențesc trebue sĕ-l pregătéscă și sĕ-l organiseze studenții maghiarĭ cu totul altfel.“

Am reprodus comunicatul acesta fără de a-l comenta. El este dór' cel mai strălucit comentar și cea mai nimerită aprețiare la tot ceea-ce s'a scris în pressa maghiară cu privire la congresul studențesc

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Dreptul la fericire.

De I. A. Potapenko.

(Urmare).

In séra ḑilei următóre Curtanov îșĭ schimbă puțin planul, el avù intențiunea sĕ petrécă trei ḑile întregĭ la Posdnev, spre a se recrea după călĕtoria obositóre, dér acum vĕḑù, că aicĭ nu se putea nicĭ decum recrea.

In momentul când conductorul a numit satul Cĭoplino, care îi era cunoscut, deși numai după nume, se înfățișà în fantasia lui icóna unei idile liniștite țĕrănescĭ și nu mai putù sĕ stea în vagon. Dér n'a aflat o idilă. Posdnev i-s'a arătat, deodată, în tótă grandórea lui — ca un om, care trăia în cea mai rușinósă trândăviă, care ajunse așa departe, încât putù sĕ aibă în societatea sa pe un unchiŭ cu nasul roșiŭ și o „rudă“ mută, care miorlăia numai, și carĭ ambii lăsau sĕ fiă hrănițĭ de el; i-s'a arătat, ca un om, care îșĭ uitase tóte nisuințele juneței sale și-șĭ dedicase viața mâncării și somnului. Dér ce era mai rĕu, el făcù acésta fără nicĭ o causă internă. Mulțĭ ómenĭ ajung la harul acesta, după-ce au suferit un naufragiu moral, după o adêncă desperare, dér el nu pățise nimic de feliul acesta. Era un om lipsit de orĭ-ce foc și de orĭ-ce pasiune, serman și fără de caracter. In tinereța sa l'a mai susținut viața la școlă și mai târḑiu timpul studielor, precum și interesul ce-l avea față cu ele, și-i alungară firea sa somnurósă; după aceea însĕ viața câmpenéscă cu comoditățile ei lăsà curs liber trândavei sale născute, iute se acomodà acestei viețĭ, care-i plăcea deosebit și acum trăia ca un animal, care n'are a se îngriji nicĭ chiar de hrana sa.

Tóte acestea esercitară un efect deprimător asupra óspelui. Cu gazdele sale se întêlnia numai la masă: la ceaiŭ, la dejun, la prânḑ și la cină. Ei și păreau, că numai atuncĭ trăesc. In restul timpului ei durmiau séu umblau prin casă tândălind și câte-odată umblau în sus și 'n jos și prin grădină. Natura nu-i atrăgea; ei prefereau paturile și canapelele și se trezeau numai când priveau la bucatele nutritóre, séu când beau câte-va păhărele de rachiu și acestea reagau asupra lor. Pe Darja Pavlovna o vĕḑuse numai de două orĭ mergênd iute prin grădină și ascunḑêndu-se prin tufișurile ei. Fără îndoială, ea avea acolo vr'un loc favorit, unde îșĭ petrecea cu órele întregĭ, ca o fiară sĕlbatică în vizunia ei. La masă era tot-déuna aceeașĭ, servea ceaiul le împărția la toțĭ bucatele, dér vorbia numai cu servitorii, adecă când le da câte un ordin. Curtanov n'a auḑit, ca ea sĕ se fi adresat vre-o dată cu vr'un cuvênt către bărbatul séu către rudele sale. Ea pleca dela masă îndată-ce nu mai avea acolo de lucru ca stăpâna casei. Curtanov nu puté pricepe rolul ei în acéstă casă. Din esteriorul ei, din espresiunea feței ei, din purtarea ei tăcută, seriósă, care denota adese-orĭ un dispreț ascuns, putea sĕ conchidă, că sufletul ei era fórte torturat, dér acésta era numai o presupunere.

„Aicĭ se petrece vre-o dramă“, îșĭ gândia Curtanov când privea la fața ei frumósă cu trăsurile fine și cu ochiĭ inteligențĭ lucitorĭ; „dér se pare, că totul este o enigmă de nedeslegat“. Și el nicĭ că se simția chemat a-o deslega.

La cină el ḑise către Posdnev, că mâne diminéță va pleca.

„Țĭ-am spus eu, că nu vei puté-o duce aicĭ!“ rĕspunse Posdnev c'un suris obosit.

„Nu... trebue sĕ mĕ grăbesc!“ ḑise Curtanov. „Mĭ-am greșit calculul...“

Ca din întêmplare se uità la Darja Pavlovna și observà, că peste fața ei trecù o umbră ușóră. Ea îi aruncà o privire, pe care o simți, că-i îndreptată asuprà-i, o privire seriósă, esaminătóre, care părea, că vrea sĕ pĕtrundă sufletul sĕu. Dér curênd el o uità, fiind-că Darja Pavlovna îșĭ reluase după aceea purtarea ei obicĭnuită și după ḑece minute dispărù, ca tot-déuna.

Inainte de a se retrage în odaia sa, el îșĭ luà rĕmas bun dela Posdnev, de-óre ce nu putea spera a-l vedé în diminéța următóre. Peste nópte durmì fórte bine și diminéța, când oblonurile dela ferestrele casei erau încă pretutindenea închise, el plecà la stațiune.

Trenul, pe care-l aștepta, era un tren de marfă, dér avea și câte-va vagóne de pasagerĭ. El se mișca nesuferit de încet. Curtanov avea de gând sĕ mérgă cu el vre-o două-trei stațiunĭ, apoi sĕ se dea jos și sĕ aștepte trenul de persóne, cu care venise dela graniță. Voia numai sĕ plece odată și sĕ se despartă de locuitorii din Cĭoplino.

După trei stațiunĭ veni un mare bufet. El se dĕdù jos și dejunà. Trenul încă nu plecase, când vĕḑù, că un amploiat dela calea ferată mergea la masa cea lungă

din Paris. Maghiarii înşi-şi îşi recunosc fiascul suferit şi, după cum dice comunicatul, „îmfrumseţările n'ar face, decât sě aştérnă şi pe viitor patul cald al păcălelilor de felul acesta.“

Din România.

Sub titlul „*Situaţiunea în cestiunea bulgară*“ „Constituţionalul“ de adî scrie următórele:

Mĕsurile energice luate de guvern şi tonul firm al notelor române date la Sofia, au produs adevĕrată consternaţiune în sferele cârmuitóre bulgare.

Diarele române sunt confiscate în Bulgaria şi tóte mĕsurile sunt luate acolo pentru-ca publicul sănĕtos sĕ nu fiă pus în curent cu descoperirile, ce se fac la noi.

De altă parte un vênt de reacţiune violentă a cuprins comitetele secrete. Raporturi din diferite puncte aduc scirea, că comitetul macedonean face sforţări mari pentru a înjgheba, cu ajutorul Bulgarilor români, evasiunea preveniţilor, cari sunt depuşi la Văcăreştĭ. In Rusciuc chiar se agită ideia unei mişcări a elementului bulgar din ţéră.

Nu este un mister pentru nimeni, că pe câmpul Gărei vechi din Rusciuc, o cétă de 4 séu 500 de tineri macedoneni fac dilnic eserciţii militare sub conducerea unor ofiţeri şi sergenţi din armata regulată.

La Parquet ni-s'a confirmat realitatea tentativelor, din fericire avortate de evasiune în massă a arestanţilor.

Bulgaria oficială pare că nu mai esistă şi că céta de criminali furioşi din Comitetul macedo-andrinopolitan (acesta este titlul lui oficial) dirige tótă acţiunea guvernamentală.

Vecinii noştri pot sci un lucru: pază bună se face în ţéra românéscă.

*

D-l prim-procuror Miclescu şi judecătorul de instrucţiune d-l Florescu au lucrat până eri nóptea târdiu la parchet.

Spiru Alexoff, băcanul, Trifanoff, studentul Peteff şi asasinul Dumitroff au fost ţinuţi la interogator până la ora 1 din nópte.

Ultimele deposiţiuni ale acestora par a fi fost de cea din urmă gravitate.

La óra 5, parchetul a făcut o descindere la locuinţa băcanului Alexoff din Calea Moşilor, unde *s'a confiscat întréga corespondenţă a acestuia.*

Două nouă arestări au fost operate eri în legătură cu asasinatul profesorului Mihăileanu, doi Bulgari, Mihaiŭ Ivanoff din str. Fraţilor 38 şi Ivanciu Nicola din str. Bucur 19.

Nici unul din aceştia nu voesc sĕ dea nici o relaţie asupra stării lor civile şi nici voesc sĕ-şi arate paşapórtele, séu alte acte.

*

D-l Ştefănescu Goangă, procurorul din Brăila, *a redeschis instrucţiunea* în afacerea asasinatului lui *Stelian Stefanonici*, făptuit înainte cu câtva timp acolo. Asasinul George Nedelcoff a fost adus la parchet şi interogatorul se urméză în vederea stabilirei legăturilor, ce ar fi existând între acesta şi comitetul revoluţionar macedonean.

*

Sciri mĕrunte.

— Ministerul de interne a trimis o circulară amĕnunţită autorităţilor în privinţa aplicărei regulamentului pentru libera petrecere a strĕinilor în România. Ministerul de interne a trimis autorităţilor şi formularele pentru biletele de liberă petrecere.

— Ministerul de interne a adresat o circulară poliţiilor dela punctele de frontieră, în vederea unei stricte şi vigilente observaţiuni asupra strĕinilor, cari vin în ţéră.

— Archimandritul Nicodim Munteanu a fost numit archimandrit de scaun al Mitropoliei Moldovei, în locul vacant prin demisiunea archimandritului Daniil Obreja.

— O delegaţiune a comunităţilor israelite din ţéră a înmânat d-lui preşedinte al consiliului de miniştri o petiţiune prin care arată, că actuala stare de lucruri este dăunătóre şi Evreilor şi ţĕrei, şi cer ca sĕ li-se permită reorganisarea comunităţilor israelite după modelul celor dela 1851.

— Incrucişătorul „Elisabeta“ a plecat eri la Sulina pentru a procede la regularea busolelor. La 5 August v. d-l admiral Murgescu se va îmbarca pe acest încrucişător şi împreună cu bricul „Mircea“ şi cu şlepurile „Smeul“ şi „Sborul“ va forma o diviziă de manevre.

— D-l D. Dinicu a fost numit definitiv profesor de violoncel la Conservatorul din Bucuresci.

— Din Paris se anunţă, că juriul esposiţiei a conferit medalia de argint talentatului pictorul român Simonide, pentru lucrările sale.

— Un mare incendiu a isbucnit eri la pădurile dela Valea-Largă, din apropiere de Sinaia, proprietatea d-lui G. Gr. Cantacuzino. S'au trimis ajutóre.

— De trei dile Marea Neagră este fórte agitată, din causa vêntului. Vapórele au sosit la Constanţa cu mari întârdieri.

— O epidemiă de disenteriă a isbucnit cu óre care violenţă în judeţul Iaşi. Scirile sosite la ministerul de interne spun, că cea mai mare parte din comunele rurale sunt infectate. Serviciul sanitar a luat mĕsuri de combatere.

O cuvêntare a regelui Serbiei.

Regele Alexandru, primind asociaţia diariştilor din Belgrad, a ţinut o cuvêntare, din care estragem următórele părţi mai caracteristice:

Când ambii miniştri, cari au voit sĕ depărteze pe logodnica mea, s'au înapoiat la palat, am chemat în cabinetul meu de lucru pe ministrul de interne Gencic şi l'am întrebat, décă, împreună cu colegul sĕu Neşic, a căutat sĕ depărteze pe Draga mea. El tăgădui. Atunci i-am spus:

„D'abia aţi aflat despre logodna mea „şi imediat v'aţi servit contra mea de mijlóce nepermise şi aţi operat în dosul meu. „Aţi încercat a mĕ juca, şi de sigur aţi „luat óre-cari mĕsuri în contra mea, dér eu „v'am surprins. Aci aveţi proclamaţia mea „către popor (şi iscălind proclamaţia în faţa „sa i-o remisei), veţi avé domnule ministru, a vĕ da séma la spândurĕtóre, décă „nu vĕ veţi îndeplini datoria“. Apoi îl concediai şi mĕ dusei la logodnica mea.

După ce povesti cum logodnica sa era deja gata a părĕsi Serbia şi cum a împiedecat'o dela acest pas prin fratele ei, cadetul Lunjeviça, regele continuă:

....Se dice, că trebue sĕ nisuim a-ne apropia de Occident. Convingerea mea este, că nu trebuie sĕ nisuim la alt-ceva. decât a îmbrăca o haină occidentală. Serbia, înainte de tóte, trebue sĕ-şi procure din Occident puştile, armele şi muniţiile sale, căi ferate, maşini etc., dér trebue sĕ-şi păstreze tipul sĕu naţional. Serbia trebue sĕ rĕmână Serbiă. Nici odată progresul Serbiei n'a fost mai mare, decât când şi-a avut suverana sa naţională din ţéră. Cea mai bună dovadă cum-că ceea-ce am făcut e bine, *e că împĕratul Rusiei a acceptat a-mi fi naş la căsĕtoriă.* Astădi Serbia n'are de privit, decât la mine. Acum, că-mi întemeiez propria mea casă, începe o stare cu totul nouă; nimeni nu va avé motive a dori revenirea unui regim de partid.

Bărbaţii de stat bĕtrâni au lăsat celor tineri grija de a mĕ susţine.

Deci şi eu sunt tinĕr şi Serbia e asemenea tinĕră. Bărbaţii, cari s'au arătat a-mi fi prietini în aceste momente, cele mai grele din viaţa mea, vor rĕmâne atari şi în momentele mai târdii, mai uşóre.

Auditoratul în armată.

S'a scris mult, ca tinerii noştri ce carieră se îmbrăţişeze după absolvarea studielor lor. Pe lângă tóte acestea tinerii noştri sunt în mare îndoială, nesciind ce sĕ facă? — Ca sĕ fiu cât-va întru ajutor acestora voiŭ scrie ceva despre *auditorat*, ca aşa juriştii noştri absoluţi sĕ cunóscă mai de-aprópe organismul acestei instituţiuni militare judiciare.

Publicul cel mare român, şi îndeosebi părinţii, abia au cunoscinţă despre esistenţa şi organismul auditoratului, şi asta póte fi, causa, că aşa puţini tineri se dedică acestei cariere, care le oferă, pe lângă o esistenţă materială splendidă, şi o posiţiune distinsă în societate.

Auditoriatul are menirea, de-a administra justiţia criminală şi serviciul judiciar în armată, cât şi la marina de rĕsboiŭ; pe lângă asta mai are menirea, de-a da consilii de drept comandanţilor militari şi a fi întru ajutor în afacerile de drept.

Auditorii armatei şi ai marinei de rĕsboiŭ formézā în totalitatea lor un corp oficeresc şi statul lor concretual se compune în statul lui de pace din 5 generali, 8 coloneli, 18 locotenenţi-coloneli, 137 majori, 60 căpitani de I clasă şi 21 de clasa II, 21 locotenenţi şi actualminte 20 practicanţi; numĕrul acestora se póte, după trebuinţă mări, séu micşora.

La marina de rĕsboiŭ: sunt un colonel, un locot.-colonel, un major, 2 căpitani de I clasă, doi de II-a clasă şi un prim locotenent.

Actualmente în tótă monarchia avem aplicaţi dintre Români numai 2 vice-coloneli, adecă pe d-nii Ioan Mihălţianu şi Michael Bălăbanu (ardeleni), un căpitan de I clasă Eugeniu Pop (maramureşan) şi 3 practicanţi, d-nii George Drogli (bucovinén), Dr. Adrian Nedelco (bănăţean) şi Corneliu Bardosy (ardelean). Intr'adevĕr, un numĕr de tot neînsemnat faţă de imensa sumă a soldaţilor noştri, cari în lipsă de auditori din neamul lor, sunt avisaţi de-a fi ascultaţi şi judecaţi de judi strĕini, cari în cele mai multe casuri nu cunosc nici obiceiurile, nici limba nóstră.

In cas de rĕsboiŭ statul auditorilor se póte mări. Dintre generali unul este şeful despărţĕmêntului IV în ministeriul de rĕsboiŭ, 3 sunt referenţi la tribunalul suprem militar, unul director de cancelăriă al tribunalului superior.

Colonelii auditori sunt aplicaţi ca referenţi la tribunalele superióre, éră unul este şef în secţiunea VII de marină a ministeriului de rĕsboiŭ.

Locot-colonelii şi majorii sunt referenţi la comandele de corp şi la admiralitate la portul din Pola, éră deosebi majorii conduc judecătoriile de garnisónă şi cea de marină din Pola.

Căpitanii şi prim-locotenenţii sunt împărţiţi, ca judi, la judecătoriile de garnisóne şi de marină, auditorii dela judecătoriile de garnisóne şi de marină sunt stabil aplicaţi şi aparţin statului acestora, séu se ţin de un regiment; aceştia *sunt datori a cunósce limba regimentului.* Tocmai împrejurarea acésta ar trebui sĕ îndemne pe tinerii noştri, ca cât mai mulţi sĕ îmbrăţişeze cariera auditorilor.

Practicanţii se întrebuinţézā la lucrările de concept, de manipulaţiune, séu ca grefieri la compunerea protocólelor, şi se pregătesc astfel practice la oficiul de jude militar; ei sunt obligaţi a practica pe lângă asta 9 luni la un tribunal civil şi a asculta cursul pentru studiarea dreptului militar penal, cel comun civil, cât şi a altor legi judiciare, şi a depune cel mult în 3 ani esamenul de jude militar.

Pe practicanţi îi numesce ministrul de rĕsboiŭ, petiţiunile acelora, cari nu sunt în serviciu public, sunt a-se aşterne de-a dreptul, éră cei, cari sunt în serviciŭ public, séu în statul militar de reservă, au sĕ aştérnă cererile lor pe calea superiorităţei lor concernente.

Lângă cereri, sunt a-se alătura: Documentul, că petentele n'a trecut etatea de 30 ani, că aparţine unei părţi a monarchiei, că a satisfăcut obligămêntului sĕu de miliţiă, că nu este căsĕtorit şi are o purtare morală nepătată; cum-că a absolvat universitatea séu vre-o academiă de drepturi, şi a depus esamenul de stat judicial, că cunósce pe deplin limba germană şi o altă limbă vorbită în monarchiă, — şi că se póte susţiné din ale sale proprii, până la aplacidarea unui ajutor, care este de 1600 coróne pe an.

Din condiţiunile aceste resultă, că se pune mare pond, ca aspiranţii sĕ cunóscă pe deplin limba germană, în care îndată, după întrarea lor în praxă, au sĕ scie nu numai vorbi corect, dér sĕ şi concipieze în astă limbă, — ceea ce vor puté ajunge numai în acel cas, când vor fi studiat cel puţin vre-o câte-va clase în şcóla medie cu limba de propunere germană, séu vor absolva vre-o câte-va cursuri de drept la universităţi germane séu din Austria, bună-óră a celei din Cernăuţi în Bucovina; — şi că în urmă numai acei jurişti absoluţi pot concurge la un post de practicant, cari au servit anul de voluntar, ceea ce se cere la ori şi care oficiu militar, încât numai acela póte aspira la vre-un post de oficiu militar, care tot-de-odată a depus deja esamenul de oficer în reservă.

In fine mai observ, că după ce delegaţiunile din anul espirat au decis, ca personalul auditorilor sĕ se înmulţéscă cu 20, tinerii noştri, cari întră la auditorat, vor avé cu atât mai mari şanse de avansare, cu cât în timpul cel mai scurt se va întroduce şi la noi procedura penală militară cea nouă, — când apoi şi personalul auditorilor are sĕ fiă augmentat la numĕrul recerut de acéstă procedură, basată pe principiile cele mai moderne.

„*Mars.*“

SCIRILE DILEI.

4 (17) August.

Dela Esposiţia din Paris. *Recompensele* următóre au fost acordate *exposanţilor români*: Clasa V (Invĕţămêntul special agricol) *Mare premiŭ*: ministerul agriculturei al României; *Medalii de aur*: Scóla superióră de medicină-veterinară din Bucuresci. Clasa II (Invĕţămêntul secundar) *două Medalii de aur* ministerului de instrucţiă publică pentru şcólele de băeţi şi de fete. Clasa III (Invĕţămêntul superior) *Mari premii*: Academiei Române şi ministeriului instrucţiunei publice. *Medalii de aur*: Şcólei de poduri şi şosele din Bucuresci şi societăţii române geografice. Grupa I (Educaţiune şi învĕţămênt) Clasa I (Invĕţămêntul primar) *Mari premii*: ministeriului de instrucţiă publică, administraţiei domeniilor Corónei şi oraşului Bucuresci. *Medalii de aur*: oraşului Bucuresci, oraşului Iaşi şi casei şcólelor. Clasa VI (Invĕţămêntul special industrial şi comercial) *Medalie de aur*: ministerul agriculturei.

Serbările din Strigon. Alaltăeri s'au făcut în Strigon, residenţa primatelui, sĕrbările catolice jubilare, despre cari am amintit dilele acestea. S'a desfăşurat o pompă şi strălucire estra-ordinară. Monarchul a fost representat prin archiducele *Frideric.* Dintre miniştrii au luat parte: *Szell, Wlassics, Daranyi, Lukacs* şi *Plosz.* Era de faţă întreg corpul prelaţilor romano-catolici unguri. Printre aceştia s'au vĕdut, nu scim cum şi de ce, episcopii români uniţi dela Gherla şi Lugoş. Sĕrbările şi-au luat începutul printr'un conduct imposant, participând la el şcólele, alumnii seminariali, diferite reuniuni şi deputaţiuni etc. In marea Basilică s'a oficiat un serviciu divin festiv, la care a pontificat primatele Vaszary. După liturgiă s'a cântat un *Te-Deum*, pe care l'au ascultat toţi stând în picióre. Clopotele dela tóte bisericile sunau. Indată după serviciul divin archiducele Frideric a părăsit oraşul. La palatul primatelui s'a dat un mare banchet, participând şi amintiţii archierei români. Aici au ţinut toaste primatele Vaszary şi ministru-preşedinte Szell. Amintim despre ele

---

dela un călĕtor la altul, arătând fiă-căruia o cuvertă şi întrebând după ceva. Amploiatul ajunse şi la dênsul şi plecându-se spre el îi arătă adresa de pe cuvertă.

„Sunteţi d-vóstrĕ, póte, d-l Curtanov?“ îl întrebă, cum întrebase pe cei mai dinainte.

Acésta surprinse pe Curtanov fórte tare. Pe telegramă sta scris: „Pasagerului Curtanov“. Cine putea sĕ scie, că el se afla tocmai aci? Cine voia ceva de el? Cine îl urmărea?

„Da, eu sunt!“ rĕspunse el cu o miscare vĕdită şi conteni a mânca mai departe. Simţea mare nerăbdare, când fù rugat a merge în birou, unde a trebuit sĕ chiteze primirea. El trecù apoi pe peron, desfăcù telegrama şi ceti: „Décă eşti un om bun, aştéptă-mĕ. Vin cu trenul de persóne. Darja Curtaşev“. El ceti şi receti aceste cuvinte de dece ori şi totuşi dise la sfêrşit: „Nu înţeleg nimic, absolut nimic“. După-ce însĕ se întórse la buffet şi începù sĕ mânce mai departe, îşi aduse de-odată aminte de privirea esaminătóre, ce o îndreptase asupră-i în preséră la cină Darja Pavlovna. Aşa-dér acéstă privire n'a fost fără de însemnătate!

(Va urma.)

mai jos. După banchet miniştri au plecat la Budapesta. Séra a fost o mare retragere cu lampióne şi musicĭ militare.

Rĕspunsul la condolenţa ḑiariştilor. D-l Al. *Ciurcu*, preşedintele *„Sindicatului ḑiariştilor“* din Bucurescĭ a primit din partea marchisului *Beccaria d'Incisa*, ministrul plenipotenţiar al Italiei la Bucurescĭ, ca rĕspuns la telegrama de condolenţă espediată în numele sindicatului ḑiariştilor cu ocasia morţii Regelui Umberto, următórea scrisóre, în care se ḑice între altele: Ex. Sa marchisul Visconti-Venosta mĕ rógă sĕ mĕ fac pe lângă d-vóstrĕ, domnule preşedinte, interpretul mulţumirilor Majestăţei Sale Regelui Victor Emanuel, care a fost cu deosebire atins de sentimentele de simpatiă manifestate de „Sindicatul ḑiariştilor din Bucuresci“.

„Corónă, inimă şi limbă“. Despre aceste trei concepte s'a vorbit în toasturile, ce le-au ţinut la Strigon primatele *Vaszary* şi ministrul-preşedinte *Szell* la banchetul dat după serbarea de alaltăerĭ. Primatele *Vaszary*, golind paharul în sĕnĕtatea papei Leo XIII şi a Majestăţii Sale monarchului, a ḑis între altele, că *„sânta corónă* (ce a trimis'o înainte cu 900 de anĭ papa Silvestru pentru a fi încoronat cu ea primul rege Stefan) *unesce pe toţĭ*“, căcĭ „cu sânta corónă, care nu insemnéză aicĭ o putere nelimitată, s'a contopit conceptul patriei, fiă-care cetăţén este membrul ei, orĭ de care confesiune ar fi, orĭ-ce limbă ar vorbi, numai *inimă maghiară sĕ aibă*“. Adecă cei ce *n'au* „inimă maghiară“, nu pot fi membrii corónei sf. Stefan, după cea mai nouă dogmă politică a lui Vaszary. Ministru-preşedinte *Szell* goli paharul în sănĕtatea lui Vaszary. El a ḑis între altele, că orĭ-cine póte sĕ adóre pe Dumneḑeul sĕu în biserica lui şi póte sĕ-şi iubéscă patria *în orĭ-ce limbă*, „dér sĕ iubéscă patria maghiară şi sĕ vestéscă gloria ei“. — Nu s'au putut suferi, dér, nicĭ cu ocasia acésta sĕ nu facă politică.

In loc de cunună pe mormêntul lui Dr. Ioan David au contribuit pentru *Masa studenţilor românĭ* din Braşov d-nii: Virgil Oniţiu 5 cor., Dr. George David 5 cor., Dr. Octavian Vasu 5 cor., Dr. Sextil Puşcariu 3 cor., N. Sulică 3 cor., Liviu Pandrea 3 cor., Ioan Pricu 2 cor., George Dima 10 cor., Dr. Val. Branisce 5 cor., Victor Branisce 2 cor., Dr. Alexandru Străvoiŭ 20 cor., N. Fluşturean 3 cor., G. Şerban 2 cor., Ioan Prişcu 2 cor. Cu totul: ***70 cor.***, adecă şépte-ḑecĭ cor. — Direcţiunea şcólelor medii gr. or. române din Braşov mulţumesce pentru piósele darurĭ.

Magnat ungur sinucis. Baronul Mihail *Forgach*, fost locotenent, şĭ-a tras ḑilele acestea un glonţ şi a murit.

Aniversarea bătăliei dela Metz. Comitetul german, ce se constituise pentru a celebra anul acesta într'un chip mai strălucit ca orĭ când, a trei-ḑecea aniversare a luptelor date în jurul oraşului Metz, a suferit din partea guvernului german nu eşec cu totul caracteristic. Acest comitet, care numĕra printre membrii sĕi persóne de cea mai înaltă distincţiă, precum şi trei generalĭ în retragere din al 16-lea corp de armată, se adresase ministrului de lucrărĭ publice spre a obţine, ca până acum, o reducere de jumĕtate asupra biletelor de drum de fier, luate de veteranii din 1870 séu de „uniunea rĕsboiului“, care ar fi voit sĕ vină la Metz pentru a participa la celebrarea acestei a trei-ḑecea aniversare. La acéstă cerere, ministrul a rĕspuns printr'un refus categoric, declarând, că nicĭ armata, nicĭ guvernul civil nu vor lua parte anul acesta la nicĭ o manifestaţie amintind, rĕsboiul din 1870. Se crede, că acest rĕspuns a fost dictat de evenimentele, ce se desfăşóră în China.

Ministrul de comerciŭ şi cărţile postale ilustrate. Ministrul de comerciŭ a dat de curênd următoriul ordin cu privire la cărţile postale ilustrate: In corespondenţa internă, precum şi în cea cu Austria şi Germania, pe cărţile de corespondenţă se pot lipi séu fixa în partea opusă florĭ, séu alte lucrurĭ de ornament în aşa mĕsură numai, încât acele sĕ nu fiă ştirbite în caracterul lor de corespondenţă deschisă. Se pot lipi ornamente pe cărţile postale, aşa ca ele sĕ formeze un întreg. Mostre de valóre séu alte lucrurĭ, carĭ nu aparţin ornamentelor nu sunt permise a-se fixa pe cărţile postale, căcĭ ele sunt a-se manua şi timbra ca epistole.

Anarchiştĭ espulsaţĭ. Erĭ a fost espulsaţĭ din România anarchistul *Amedeo Rossi*. Adĭ va fi espulsat anarchistul Giovanni *Terzi*.

Concertul micei pianiste Adelina Germain, care era sĕ se ţină mâne, Sâmbătă, s'a amênat pe *Mercurĭ* 22 Aug. st. n.

Adunărĭ ale despărţĕmintelor Asociaţiunei.

Oraviţa, 14 August 1900.

Convocare. P. T. Domnĭ membri ai Asociaţiunii pentru literatura rom. şi cultura poporului rom., despărţĕmêntul Oraviţa, precum şi toţĭ binevoitorii şi sprijinitorii culturei poporului rom., sunt învitaţĭ la adunarea cercuală, ce se va ţine Duminecă în 2 Septemvrie a. c. st. nou în Sasca-montană, cu următoriul

Program.

I Inainte de amiadĭ. 1) Participarea la serviciul divin, ce se va celebra la $10^1/_2$ óre a. m. în biserica gr. or. rom. din Sasca mont.; 2) Deschiderea adunării; 3) Raportul casarului; 4 Raportul comitetului cercual şi revisuirea raţiociniului; 5) Stabilirea budgetului; 6) Acvirarea de membrii noi şi încassarea taxelor; 7) Alegerea comitetului cercual; 8) Esmiterea a 2 delegaţĭ la adunarea generală a Asociaţiunei; 9) Eventuale propunerĭ.

II După amiadĭ: 10) Disertaţiunĭ, care se vor insinua directorului cu 24 de óre înainte de adunare; 11) Verificarea protocolului şi încheiarea adunării.

Ioan Perian, secretar. *Ilie Trăilă*, director.

Beiuş, 12 August 1900.

Invitare. Conform statutelor Asociaţiunei pentru literatura română şi cultura poporului român §. 45. p. 8. comitetul cercual al despărţĕmêntului Beiuş a fixat locul adunărei generale din acest an în *Rogoz*, pe ḑiua de *2 Septemvrie st. n. la 11 óre a. m.* în biserica gr. cat.

In urma acesteia St. D-ta eştĭ poftit şi rugat a participa la acéstă adunare şi a îndemna şi pe alţĭ inteligenţĭ şi popor ca presentându-se în numĕr cât de mare sĕ conlucre la promovarea scopului acestei Asociaţiunĭ de mare importanţă pentru poporul nostru.

Programul: 1) La 8 óre a. m. S ta liturghie; 2) Deschiderea şedinţei; 3) Raportul comitetului; 4) Alegerea comisiunilor de câte 2 membrii: *a)* pentru censurarea raţiunilor. *b)* pentru înscrierea de membrii noi şi încassarea taxelor; 5) Alegerea a doi delegaţĭ pentru adun. generală a Asociaţiunei, ce se va ţine la baile Herculane; 6) Disertaţiunĭ; 7) Rapórtele comisiunilor; 8) Eventuale propunerĭ şi interpelărĭ.

Antoniu Palladi m. p. direct. desp.

Nicolau Fabian m. p. secret. desp.

După adunare banchet; preţul de covertă 2 fl. Festivităţile vor urma la $7^1/_2$ séra.

Rĕsboiŭ în China.

Inaintarea aliaţilor.

Telegramele din urmă confirmă scirea, că trupele aliate se apropie tot mai mult de Peking. Ele au ajuns la depărtare de 25 milurĭ de capitala chinesă. Până aicĭ aliaţii au ajuns fără a li-se pune pedecĭ seriose, fiind-că au avut sĕ lupte numai cu trupe chinese mai micĭ.

Nu se scie, în care parte se află armata chinesă, care înainte cu câte-va ḑile era presentată în colorĭ înspăimântătóre. Află-se ea sub zidurile Pekingului séu aiurea, unde aştéptă sĕ dea piept cu aliaţii?

Grabnica înaintare a aliaţilor a produs mare agitaţiune în Peking. La sfatul lui Li-Hung-Ciang guvernul chines ar fi înduplecat sĕ estradea pe ambasadorĭ, dér sub condiţia, ca aliaţii sĕ nu între în Peking. China se obligă sĕ înceteze ostilităţile şi face propunerea sĕ se compună un tribunal ales, care pe basa stipulaţiunilor din Haga sĕ resolve conflictul ei cu puterile.

Telegrama lui Pichon.

Ministrul frances de esterne *Delcassé* a primit o telegramă dela ambasadorul în Peking *Pichon*, datată dela 9 August, ḑicênd, că Ciung-Li-Yamenul a informat pe miniştri strĕinĭ, că Li-Hung-Ciang a fost însărcinat sĕ negocieze, prin telegraf, cu puterile. Pichon adaugă:

„Nu scim nimic din cele ce se petrec în afară de legaţiunĭ, carĭ *sunt incunjurate de baricade şi de lucrărĭ ofensive*; dér cum s'ar putĕ negocia, fără ca corpul diplomatic sĕ-şĭ fi redobêndit drepturile şi fără ca teritoriile legaţiunilor sĕ fi fost evacuate? Décă negocierile împedecă mersul trupelor strĕine, carĭ sunt unica nóstră scăpare, *riscăm sĕ cădem în mânile Chinesilor*. Cartierul legaţiunei Franciei este încă ocupat de trupele imperiale, carĭ n'au încetat încă cu totul focul lor. *Tóte apartamentele legaţiunei au fost arse, împreună cu tot ce cuprindeau.* Suntem reduşĭ la raţia de asediu; avem hrană de cal, orez şi pâne numai pentru cinspreḑece ḑile“.

Debarcarea trupelor englese împedecată.

„Agenţia Reuter“ află din Shanghai, că trupele englese venind din Hong-Cong n'au putut debarca, din causa împotrivirei vice-regelui. Se atribue atitudinea vice-regelui influenţei consulilor Franciei şi Rusiei. Amiralul Seymour aşteptă instrucţiunĭ dela guvernul sĕu.

Agitaţia contra misionarilor.

Consulul frances la Canton telegrafézĕ, că agitaţia contra misionarilor devine îngrijitóre în districtul Sanatu. Mai multe comunităţĭ creştine au fost prădate şi arse.

Ruşii şi mareşalul de Waldersee.

„Mesagerul Guvernului“ rusesc ḑice cu privire la numirea mareşalului de *Waldersee*, că în momentul când puterile discutau cestiunea comandamentului suprem în China al trupelor internaţionale, împĕratul Germaniei s'a adresat direct Ţarului şi celorlalţĭ şefĭ de stat, pentru a-le propune pe mareşalul de Waldersee ca comandant al trupelor pe teritoriul provinciei Pecili. Ţarul n'a făcut nicĭ o obiecţiune, pentru-că recunoscea nevoia unităţei direcţiunei operaţiunilor militare şi că numele şi călităţile mareşalului îl desemnau pentru acéstă înaltă funcţiune. Dér, consimţind, că trupele rusescĭ sĕ fie puse sub comanda mareşalului de Waldersee, Ţarul nu înţelege sĕ deviezĕ câtuşĭ de puţin dela politica sa.

Politica germană în China.

„Gazeta de Colonia“ publică o telegramă din Berlin, evident inspirată de cercurile conducĕtóre germane, în care se spune, că Germania a luat cu cea mai mare satisfacţiă cunoscinţă de ambele discursurĭ ţinute în Marsilia de preşedintele republicei francese, carĭ conţin întocmai aceleaşĭ cerinţe, ce au fost puse de împĕratul Wilhelm.

„D-l Loubet“, ḑice telegrama oficiosului german, „manifestéză voinţa firmă a Franciei, de a participa cu deplină hotărîre la opera armatei internaţionale şi a nu se lăsa a fi amăgită de *păcălelile ştrengăresci ale diplomaţiei chinese*. Décă Chinesilor li-ar fi mai rĕmas un dram de minte, ar trebui astăḑĭ sĕ înţelégă, că supunerea necondiţionată faţă de puterĭ, e singurul lucru, ce mai pot face“.

Cât privesce îngrijirea, că Germania, luând comandamentul suprem, ar urmări o politică aventuriósă, „Gazetta de Colonia“ declară, că prin numirea lui Waldersee nu s'a adus nicĭ o schimbare politicei germane. Din contră, Germaniei i-se impune de acum datoria unei deosebite prudenţe şi precauţiunĭ; ea trebue sĕ-şĭ aranjeze politica în chip de a corĕspunde încrederei, ce-i arată puterile, şi a menţine ast-fel, ca sĕ-i fie asigurat consimţĕmêntul puterilor. „Faptul — continuă oficiosul german — că Germania se înarméză în mod viguros, nu are nevoe de altă esplicaţie, decât, că voim şi trebue sĕ ne manifestăm în China, — unde am suferit cea mai grea atingere, — într'un mod corĕspunḑĕtor cu posiţia nóstră internaţională. Acésta corespunde de altă parte unei necesităţĭ politice, cum şi demnităţii imperiului şi marilor interese economice germane, ce avem în China“.

NECROLOG. Sfâşiaţĭ de durere vestim tuturor cunoscuţilor şi prietinilor, că fiiul, fratele, cumnatul şi unchiul nostru **Dr. Ioan David**, advocat şi secretar al institutului de credit şi economii „Albina“, nu mai este între cei vii. Atot-Puternicul s'a îndurat sĕ-l cheme în 1/14 August la odihna de vecĭ, luându-l din mijlocul nostru, încă tinĕr în etatea de abia 29 de anĭ.

Fie-ţĭ mormêntul limanul liniştit, pe care în viéţă zădarnic l'ai căutat!

Rĕmăşiţele lui pămêntescĭ se vor aşeḑa spre vecĭnica odihnă în 3/16 August 1900 la 3 óre p. m., din casa mortuară a spitalului civil, în cimiterul gr.-oriental din Sibiiu (suburbiul Iosefin). — Rugaţi-vĕ pentru el!

Candin David şi soţia, ca părinţĭ; *Dr. Alexandru Borḑia*, ca cumnat; Sabina, Candin, Lucreţia, Demian, ca fraţĭ; Viorica, ca nepótă.

ULTIME SCIRI.

Viena, 17 August. Se telegrafézĕ din Shanghai, că trupele aliate se află deja aprópe de Peking; ele *au luat Cengkigwan. Chinesii avură 500 morţĭ şi o luară la fugă spre Tung-cin şi Peking.*

Londra, 16 August. Lui „Daily Express“ i-se comunică din Hong-Cong, că aliaţii au sosit în 13 l. c. *înaintea zidurilor Pekingului.* După „Daily Telegraph“ ei au intrat deja în capitală.

Berlin, 16 August. Din *Tokio* se anunţă, că în 12 Aug. Japonesii au ocupat *Tung-Cian*, localitate numai de 10 milurĭ depărtare de Peking. Japonesii au luat ca pradă multe arme şi cereale.

DIVERSE.

Cât câştigă ḑiariştii în America.

In Europa domnesce o ideiă în general esagerată asupra avantagielor profesiunei de ḑiarist în Statele-Unite. Cu tóte acestea, afară de escepţiunĭ brilante, unde nu se mai numĕră cifra dolarilor, retribuţiile ḑiariştilor americanĭ sunt apróape aceleaşĭ ca ale confraţilor lor din Europa. In Statele-Unite apar 2200 ḑiare ḑilnice, dintre carĭ vr'o 2000 în oraşe cu mai puţin de 100,000 locuitorĭ. La aceste ḑiare, retribuţia sĕptĕmânală variază între 25 şi 100 de francĭ. Redactorul-şef arare-orĭ câştigă mai mult de 150 francĭ pe sĕptĕmână. In oraşele cu mai mult de 100,000 locuitorĭ, ḑiarele îşĭ repartiséză de obiceiŭ ast-fel budgetul la redacţiă: Directorul primesce 250 francĭ pe sĕptĕmână, primul redactor şef 200 fr., secundul 150, şeful reportagiului 175 fr., şi aşa mai departe. Cel puţin, acésta este mijlocia comună; fac escepţie ḑiarele cele marĭ, carĭ au o redacţie numĕrósă şi de prima ordine.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureşianu.***

Redactor responsabil: ***Gregoriu Maior.***

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

Cărţi de rugăciunĭ şi predicĭ.

Anghira Mântuirei, cărticea de rugăciunĭ şi de cântărĭ pentru mângăerea sufletéscă. *Ediţ. IV corectată.* Gherla. Preţul unui es. în păreţĭ tarĭ coloraţĭ . . 35 cr. (+ 5 cr. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită pentru tóte trebuinţele vieţii. *Ediţiunea IV.* Gherla. Conţine peste 334 pag. Legată costă 50 cr. (+ 5 cr. porto).

Micul mărgăritar sufletesc, cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită mai ales pentru copiii mai mărişorĭ. Legată costă 22 cr. (+ 3 cr. porto).

Carte de rugăciunĭ, cererĭ şi laude întru onórea Preacuratei Fecióre Maria, pentru folosul şi mângăiarea sufletelor. Preţul legat 20 cr. (+ 3 cr. porto).

Predicĭ pe tóte Duminecile şi sĕrbătorile de peste an, Vul. I. de *Em. Eleftĕrescu*, cunoscut atât de bine în cercurile românescĭ din numĕróse le sale scrierĭ. Are 250 pag. Preţul (4 lei) . . . 1 fl. 50 cr.

De acelaşĭ autor a apărut Vol. II. cu ***„Predicĭ ocasionale şi funebrale"***, care se estinde pe 220 pag. şi conţine predicĭ multe pentru cununii, şi diferite ocasiunĭ (la sânţirea de biséricĭ, la instalărĭ de parochĭ, la presentarea pentru prima-óră a preotului în parochii etc. et.) Peţ. 1 fl. 70 cr.

Cuvêntărĭ bisericescĭ pe sĕrbătorile de peste an, scrise de Prepositul capitular *Ioan Papiu.* Pe lângă predicĭ, se mai află în text câte-o instructivă notiţă istorică privitóre la însemnătatea diferitelor sĕrbătorĭ. Conţine vre-o 400 pag. Preţul (în loc de 2 fl.) prin postă . . 1 fl. 60 cr.

Cuvêntărĭ funebralĭ şi iertăciunĭ pentru diferite casurĭ de mórte, întocmite de *Ioan Papiu*, Conţin vre-o 400 pag. Preţul 1 fl. 50 cr. (prin postă 1 fl. 60 cr.)

Predice pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de *V. Christe.* Conţine predicĭ dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameşului. Preţul 80 cr. (prin postă 85 cr.)

Predicĭ pentru Duminecĭ de *Iustin Popfiu*, învĕţatul scriitor bisericesc, marele orator şi bunul Român de odinióră. Format mare de 500 pag. Preţul 2 fl. 20 cr. (prin postă recomandat 2 fl. 35 cr.)

„Carte de Rugăciunĭ, cererĭ şi laude" spre folosul şi mângăierea sufletelor creştinescĭ. Conţine 201 pag.

Preţul: legat simplu . . . . . 80 b.
„ leg. în pânză . . . 1 cor. 60 b.
„ „ în piele şi aurit 3 cor. 20 b.
„ „ în catifea cu copcii şi cu cruce 7 cor. — b.

„Pomenirea Prea on. brâu. al Preasântei de Dumnedeu născĕtóre, scósă din antologion séu mineiŭ şi tipărită cu litere". Pag. 16. Preţul 20 banĭ.

Cărţi cu preţurĭ reduse.

Atragem atenţiunea cetitorilor asupra cărţilor de mai jos, carĭ se vênd cu preţurĭ reduse, ba chiar *numai pe jumĕtate, de cum s'au vêndut până acum.*

1) *Lascar Viorescu*, ***O icónă a Moldovei din 1851*** de *Wilhelm de Kotzebue.* E cunoscută acéstă scriere ca o lucrare istorică de mare valóre în literatura nóstră, Conţine 268 pag. cu tipar curat şi hârtie de lux. Preţul în loc de 4 cor., cum s'a vêndut până acum, este adĭ numai *2 cor* (+ 30 banĭ porto.)

2) ***Poesii*** de *Veronica Micle*, regretata nóstră poetă. Conţine 144 pag. In loc de 3 cor., se vinde numai cu *1 cor. 50 b.* (+ 10 b. porto).

3) ***Poesii complecte*** de Carol *Scrob.* Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaţilor noştri şi poesiile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Preţul s'a redus dela 4 la *2 cor.* (+ 20 b. porto).

4) ***Instrucţiunea gimnasticei*** în şcólele de băeţĭ şi de fete. Cu 57 figurĭ în text, de *D. Ionescu*, profesor de gimnastică la liceul Lazăr şi la şcóla normală de institutorĭ din Bucurescĭ. Preţ. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e mai cu sémă pentru învĕţătorĭ.

5) ***Originea monedelor*** (a banilor) de *M. C. Suţu*, o interesantă conferenţă ţinută la Ateneul Român din Bucurescĭ. In loc de 1 leu se vinde cu 50 banĭ.

6) ***Poesii*** de *F. M. Stoenescu.* Este o carte mare de 252 pag. cu esterior plăcut şi bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română şi versurile sale frumóse nu au lipsă de laudă, căcĭ se laudă de sine. In loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

7) ***„Vrêi sĕ te iubéscă bărbatul?*** Broşura cu acest titlu conţine poveţe practice seriose şi fórte potrivite pentru familiile bune. Preţul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto).

Scrierĭ literare pentru popor.

„Caractere morale, esemple şi sentinţe culese din istoriile şi literaturile popórelor vechĭ şi moderne" de *Ioan Popea*, profesor. Cetitorul află în acéstă carte (de aprópe 400 pag.) o comóră nespus de preţiósă de învĕţăturĭ, de mângăierĭ, de însufleţirĭ spre tot ce e moral, nobil şi frumos. Preţul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge şi portul postal.

„Carte pentru toţi", întocmită după ideile lui Sam. Smiles, de Teodor V. Păcăţian. Preţul 40 banĭ (plus 5 b. porto).

Legende séu Basmele Românilor adunate din gura poporului de neuitatul tul *P. Ispirescu.* Format 8^0 de 400 pag. Preţul 1 fl. 70 cr. . (cu posta 1 fl. 80.)

Dilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Vallace.* Tomul I conţine 532 pag. şi costă numai fl. —.75 cr. Er tom II are 508 pag. şi costă 70 cr. Intregul op fl. 1.45 cr. (francat fl. 1·60 cr.)

Săpătorul de banĭ, comediă în trei acte, localisată de *A. Popp.* Se recomandă mai ales pentru cei ce vréu sĕ jóce teatru. Preţul 12 cr. . . . (prin postă 14 cr.)

Vieţa după mórte, séu nemurirea sufletului, dedusă din misteriul fiinţei omenescĭ şi deşertăciunea celor trecĕtóre, de *I. P.* Ediţia II. Preţul fl. —.50 cr. Cu posta 55 cr).

Nopţĭ de iérnă. novele pentru popor de *George Simu.* Conţine novele cu tendinţe morale. Form. 4^0 250 pag. Preţul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Ţiganii, schiţă istorică lucrată pentru petrecere după mai mulţĭ autorĭ, de cunoscutul nostru scriitor *I. P. Reteganul.* Preţul 50 cr. (cu posta 55 cr).

Merinde dela şcólă, séu învĕţăturĭ pentru popor, de *Dr. G. Popa.* Preţul 60 cr. (cu postă 70 cr.)

Poveştile Bănatului, este o carte mare cu poveştĭ din Bănat, de *G. Cătană*, împărţită în 3 tomurĭ. . . Preţul 65 cr. (cu posta 70 cr.)

Musa Someşană, poesii poporale din jurul Năsĕudului, culese de *Iuliu Bognariu*, Preţul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Buchetul, culegere de cântărĭ bĕtrânescĭ şi naţionale de I. Pop Reteganul. Preţul 25 cr. (cu porto 28 cr.)

Dracul, novelă de V. R. *Buticescu.* Are tendinţa de-a combate credinţa deşértă. Preţul 10 cr. (cu porto 12 cr.)

Lira Bihorului, o carte cu povestirĭ istorice scrisă în versurĭ, de *Antoniu Pop.* Preţul 20 cr. . . (cu porto 23 cr.)

125 chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc, de *I. P. Reteganul.* Pr. 12 cr. cu porto 15 cr.

Opşagurĭ, cât cioplite, cât pilite şi la lume împărţite, de *I. P. Reteganul.* Vre-o 60 de poesii glumeţe. Pr. 40 cr. (+ p. 5 cr.)

Din trecutul Silvaniei, legende de *V. Russu.* Conţine 170 pag. Preţul. 30 cr. era la început 1 fl., acum (cu porto 35 cr.)

Vivia, séu Biserica din Cartagine, naraţiune istorică, tradusă din italienesce de Dr. *Iuliu Dragoş.* Preţul 70 cr. (+ 5 cr. porto).

„Preotul din Noienĭ", naraţiune istorică din vécul nostru, scrisă de *Arghirobarbu.* Preţul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Părintele Nicolae, schiţă din vieţa preoţilor de *G. Simu.* Pr. 30 cr. + 3 cr. porto).

Poesii de *V. R. Buticescu.* Preţul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Felicitărĭ în poesii şi prosă la anul nou, diua nascerei şi diua numelui, precum şi vorbirĭ la diferite ocasiunĭ şcolastice, de *G. Simu.* Preţul 20 cr. (cu posta 22 cr.).

Cartea Săteanului, de *Emanuel Părăeanu.* Conţine mai multe novele poporale, scrise în stil fórte uşor, şi printre ele mai multe poesii, mai ales satirice. Preţul 45 cr. (cu posta 50 cr.)

Suspin şi zimbire, poesii şi prosă, de *A. Pop.* Preţul 40 cr. (cu porto 43 cr.)

Rîsete şi zîmbete, de *T. V. Gheaja.* cu 254 de anecdote, păcăliturĭ şi povestirĭ glumeţe. Preţul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

„Consideraţiunĭ istorice asupra asociaţiunii popórelor şi aplicaţiunea lor la *naţiunea nóstră* de *Ioan Cinciu* profesor în Bucurescĭ. Preţul 1 fl., (+ prt. 5 cr.)

„Amicul bun", colecţiune de lectură solidătóre de caracter în direcţiune religiósă-morală, tradusă de prepositul capitular *Ioan Papiu.* Preţul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Dietetica poporală, scrisă cu deosebită consideraţiune la modul de veţuire a ţeranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Conţine vre-o 25 figurĭ în text. Se vinde acum în loc de 80 cr. cu 50 cr. (+ 5 cr. porto)

Cugete şi consideraţiunĭ din esperienţa vieţii lui Argirobarb. Conţine 170 de sfaturĭ înţelepte, scóse din păţania vieţii. Preţul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din vieţa Românilor bihorenĭ, de *L. Rudow-Suciu.* 148 pag. 8^0. Preţul. 50 cr. (cu porto 55 cr.),

Povestea despre prinţul Ahmed al Kamel séu Pribeagul îndrăgostit, tradusă de *Dr. T.* Preţul 30 cr. (+ 3 cr. prt.)

Toaste pentru tot felul de persóne şi ocasiunĭ, de *Tit. V. Gheaja*, spiritual la instit. de corecţiune din Gherla. Pr. 20 cr. (cu posta 22 cr.).

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 August 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.—
Renta de corone ung. 4%	90.60
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.40
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	99.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.20
Bonurĭ rurale ungare 4%	90.80
Bonurĭ rurale croate-slavone	93.—
Impr. ung. cu premii	158.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	139.—
Renta de argint austr.	97.75
Renta de hârtie austr.	97.25
Renta de aur austr.	116.20
Losurĭ din 1860.	123.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	17.06
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	682.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	662.25
Napoleondorĭ	19.32
Mărcĭ imperiale	118.35
London vista	242.50
Paris vista	96.35
Rente de corone austr. 4%	97.40
Note italiene	90.40

Cursul pieţei Braşov.

Din 17 August 1900.

Bancnota rom.	Cump. 19.08	Vênd.	19.12
Argint român.	Cump. 18.80	Vênd.	18.90
Napoleond'orĭ.	Cump. 19.28	Vênd.	19.33
Galbenĭ	Cump. 11.40	Vênd.	11.50
Ruble Rusescĭ	Cump. 127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump. 58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump. 10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vênd.	101.—

ANUNCIURI
(inserţiunĭ şi reclame)

sunt a se adresa subscrisei administraţiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazetei Trans."

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Maiŭ st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Braşov

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·8 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.
IV. Tr. acc. la óra 10·26 min. séra. (Arad)

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 11 a. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
IV. Tr. acc. la óra 5·14 m. dim. (dela Arad).

Dela Braşov la Kezdi Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad, Ciuc-Szereda, la óra 3·20 min. nóptea.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 m. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Szereda).

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 9·2 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.
III. Tr. mixt, la óra 9·30 min. séra.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tr. acc. peste Arad la óra 5·7 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 8 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 10·25 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul mixt, la óra 6.58 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).
II. Trenul accel. la óra 2·18 min. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 9·27 min. p. m. (din Maiu 15 — 15 Sept.)
IV. Trenul acelerat, la óra 10·14 m. séra.
V. Tren de pers. la óra 2.10 min. p. m. (din 1 Iulie, Joia şi în tóte sĕrbătorile).

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8·25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda şi Ciuc-Gyimes).
II. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 6·48 m. séra (are legătură cu Ciuc-Sereda).
IV. Tr. mixt, la óra 10·4 m. séra (pl. dela St.-Georgiu, în Iul. 1 — 15 Sept. în tóte sĕrbătorile).

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 7·2 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.
III. Tr. mixt la óra 8·18 min. séra.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
III. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·48 min. séra
V. Tr. mixt la óra 10·04 min. séra. (din Palanca dela 1 Iulie — 15 Sept. în tóte sĕrbătorile).